

VARÉNA

**TURISTINIS MARŠRUTAS PRIEINAMAS
VISIEMS**

**TOURIST ROUTS ACCESSIBLE TO
EVERYONE**

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

LIETUVA
BE SLENKŠČIU
BESLENKSCIUL.T

LŽNS
Lietuvos žmonių su negalia sąjunga

SIMBOLIŲ PAAIŠKINIMAI

EXPLANATION OF SYMBOLS

Dėl apsilankymo būtina susitarti iš anksto
Visiting must be arranged in advance

Lankymui pritaikyta tik dalis pastato
Only part of the building is adapted for visitors

Lankytis galima tik su pagalba
Visiting is possible only with assistance

Universaliai pritaikyta lankytis visiems
Accessible for all

Yra neigaliųjų automobilių stovėjimo vietas
Parking spaces for people with disabilities

Nelygus grindinys/akmenys/smėlis/žvyras
Uneven pavement/ stones/sand/gravel

Neigaliiesiems pritaikytas atskiras įėjimas
Separate entrance adapted for people with disabilities

Prie įėjimo įrengtas pandusas/nuovaža
Ramp/loading ramp at the entrance

Status pandusas, nuolydis pastato išorėje
Steep slope/ramp outside the building

Statūs lygių pokyčiai pastato viduje
Steep level changes inside the building

Siauros durys
Narrow doors

Sunkiai varstomos durys
Door is hard to open

Aukšti slenksčiai tarpduryje/pastato viduje
High thresholds in the doorway/inside of the building

Nuožulnus keltuvas
Platform stair lift

Liftas /Vertikalus platforminis keltuvas
Lift / Vertical Platform Lifts

Tualetas pritaikytas neigaliiesiems
Toilet adapted for people with disabilities

Elektroninė audiogido sistema gestų kalba
Electronic audio guide system in sign language

Elektroniniai įrenginiai/ įgarsinta informacija akliesiems
Electronic devices/audio information for blind people

Lietuva iš daugelio Europos valstybių išsiskiria kultūros paveldu ir natūraliais gamtos turtais: architektūros objektais, įtrauktais į svarbiausius pasaulinius saugomų objektų bei kultūros paveldo sąrašus, žaliuojančiais miškais ir unikaliomis gamtos vietovėmis. Visa tai sukuria unikalią ir vaizdingą Lietuvos kultūrą. Turime kuo didžiuotis ir privalome tai daryti.

Vyrauja nuomonė, kad kultūros paveldo, meno ir gamtos objektai Lietuvoje yra nepritaikyti neįgalijų poreikiams, todėl žmones su negalia retai galima sutikti muziejuose, turizmo traukos vietose. Dėl šios priežasties iškilo būtinybė atrasti savo šalį iš naujo patiemis.

Leidinys „Turistiniai maršrutai prieinami visiems“ skirtas skleisti žinias apie paveldą ir meną, laisvalaikio praleidimo galimybes, prieinamas visoms visuomenės grupėms, taip pat žmonės su negalia ir pagyvenusiems asmenims.

Lithuania is distinguished in Europe countries by its cultural heritage and natural treasures. We are famous for our green forests, unique sightseeing areas and architectural objects that are included into the lists of protected natural and cultural world heritage sites. All together they create an unique and picturesque culture of Lithuania.

In Lithuania there is an attitude that cultural heritage, art and nature objects are not accessible to the needs of people with disabilities, therefore, people with disabilities are rarely seen in museums or places of tourist attractions. For this reason, we find it important to discover our country from the start.

The publication "Tourist Routes Accessible to Everyone" is created to raise an awareness about heritage, art, and leisure opportunities, which are accessible to all sections of society, including people with disabilities and the elderly.

Dzūkijos nacionalinio parko etnografinės sodybos kluonas

Koordinatės: 54.054696, 24.407783

Miškininkų g. 6, Marcinkonys, Varėnos rajonas

Tel. +370 616 52 623

El. p. muziejus@dzukijosparkas.lt

www.cepkeliai-dzukija.lt

Dalis Dzūkijos nacionalinio parko etnografijos muziejaus ekspozicijos įrengta 1905 m. statytame kluone. Ekspozicijoje išvysite daugybę dzūkų buities daiktų – verpimo rateli, kuparą, kūdikio lopšį, kubilą, récius, roges, vežimą, audimo stakles, sviestmušį, vietinių audėjų darbų ekspoziciją ir daugybę kitų autentiškų eksponatų. Išgirsite legendas ir padavimus apie Marcinkonis bei jų apylinkes, lyriškas, melodingas senųjų dzūkų dainas, sužinosite, kokius patiekalus gamino dzūkai kalendorinių švenčių metu. Panorėję galite išbandyti edukacines programas – vytelių pynimo, margučių dažymo, vilnos vėlimo, žvakių liejimo. Iš anksto užsisakę, galėsite paragauti ir kulinarinio paveldo patiekalų.

The Ethnographic Homestead's barn in Dzūkija National Park

The homestead – the barn was built in 1905. The exposition is constantly being replenished with new materials that were collected in the Park territory. You will also learn about the pinewood Dzūkian lifestyle, traditions and craft. The master of the homestead greets every guest in the dialect of Dzūkija and tells them tales of ancient times about how the locals would go mushroom picking, fishing and hunting, how they would make fire with a fire striker and light up their way using an old oil lamp ('dziedas'), how they would go into the woods to pick cranberries wearing bast shoes, and how they would entice bees into a hollow pine tree and then climb up using ropes

Dzūkijos nacionalinio parko Marcinkonių lankytojų centras

Koordinatės: 54.061304, 24.398263

Miškininkų g. 61, Marcinkonys, Varėnos rajonas

Tel.: +370 672 46 388, +370 693 34 157

El.p. info@dzukijosparkas.lt

www.cepkeliai-dzukija.lt

Marcinkonyse duris atvėrės lankytojų centras kviečia susipažinti su Dzūkijos nacionalinio parko gamta, dzūkų gyvenimu ir buitimi, baltų gentimis, jų amatais, verslais ir tarmėmis. Ekspozicija pasakoja apie Dzūkijos gamtą, gyvūnus, čia galima pasitikrinti žinias atskiriant medieną, grybus ar ant smėlio paliktus laukinių gyvūnų pėdsakus. Yra geologijos kampelis ir visa šio krašto kraštovaizdžio formavimosi istorija. Dėmesį patrauks trys pagrindiniai Dzūkijos kraštą atspindintys įvaizdžiai: girios smėlėtose lygumose, miškai vandenų apsuptyje, gamtos nulemta žmogaus veikla bei kultūra. Čia ir senovinis dzūkiškas pečius, siauruko geležinkelio drezina, interaktyvūs žaidimai susipažinti su raistų ir girių gamta.

Dzūkija National park Marcinkonys Visitor Centre

Marcinkonys Visitor Center Exhibition presents the region of Dzūkija and the lifestyle and household traditions of Marcinkonys. The exposition tells about the nature of Dzūkija, animals, here you can check the knowledge of separating trees, mushrooms or traces of wild animals left on the sand. There is a corner of geology and the whole history of landscape formation in this area. Here, visitors can admire an ancient stove on wooden foundation as is traditional in Dzūkija, take a look at a draisine of a narrow-gauge railway that berry pickers used to reach the wetland with and play a number of interactive games aimed at introducing the forest and the marshes.

Dargužių amatų centras

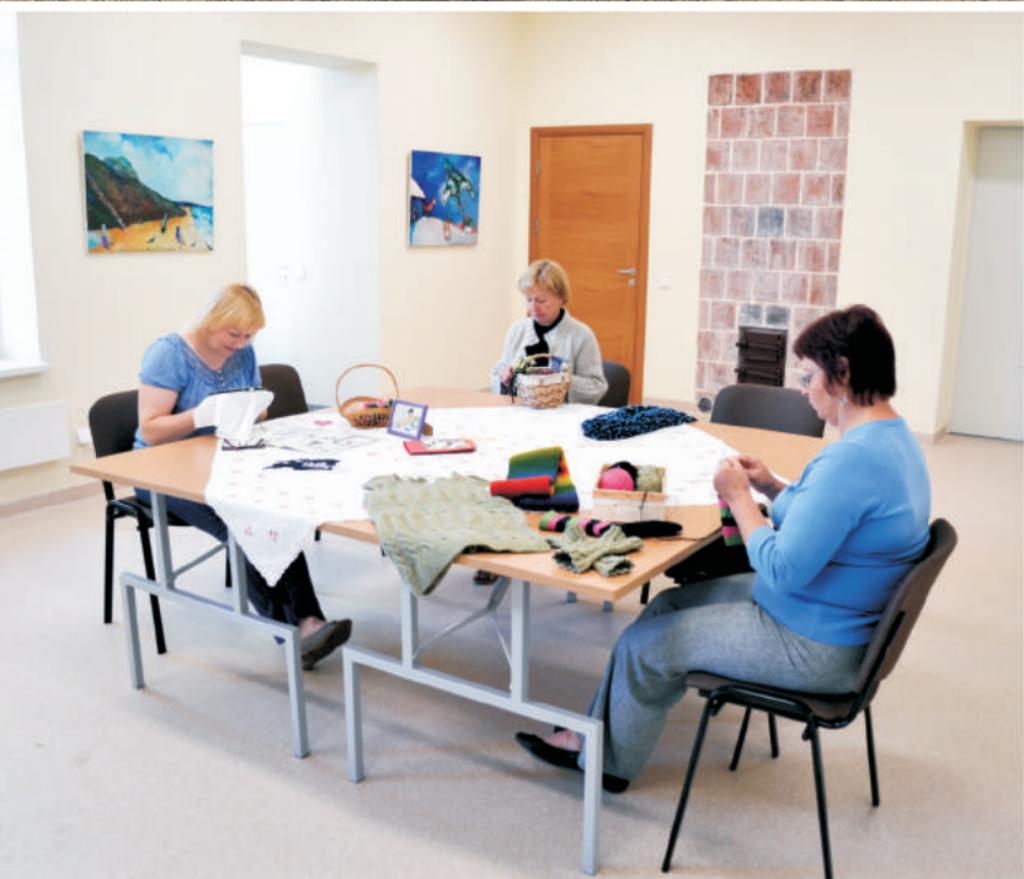
Koordinatės: 54.384111, 24.880377
Liepų g. 3, Dargužių k., Varėnos rajonas
Tel. +370 655 57 477
El. p. amataidarguziuose@gmail.com
www.darguziuamatucentras.lt

Čia buriasi kūrybingi įvairių sričių amatininkai, jie demonstruoja drožybos, siuvinėjimo, tapybos, bitininkystės, audimo amatus, supažindina su žolelėmis ir jų rinkimo ypatybėmis bei sirupu ir hidroliatų gamyba. Susižavėję Varėnos krašto amatininkų ir tautodailininkų kūriniais, gali ir nusipirkti jų darbų. Kulinarinio paveldo puoselėtojai senovinėje krosnyje gamina dzūkų tradicinius patiekalus. Centre sukaupta nemaža dzūkiškos buities elementų ekspozicija – galima pamatyti kraičio skrynią, pintinių, verpimo ratelį, linų šukas, rėtį, audimo stakles ir t.t., išgirsti, kas ir kaip buvo naudojama, kokią paskirtį atlikdavo namų ar žemės ūkyje.

Craft Centre of Darguziai

Artisans specializing in a variety of fields gather here to practice their craft, such as wood carving, embroidery, painting, beekeeping, weaving, herb growing and collecting and production of extracts and hydrosols. Visitors can both admire the works of the craftsmen and folk artisans of Varėna district and purchase the ones they like. Preservers of culinary heritage make traditional dishes of the Dzūkija region in an ancient stove. The Craft Center has amassed a large collection of household items typical to the Dzūkija region. The exhibition has a hope chest, a variety of baskets, a spinning wheel, a flax heckling comb, a sieve, weaving looms and many other objects.

Drevinės bitininkystės ekspozicija

Koordinatės: 53.957986, 24.368715

Musteika, Varėnos rajonas

Tel. +370 310 48 034

El. p. etnokultura@dzukijosparkas.lt

www.cepkeliai-dzukija.lt

Vienas atokiausiu ir nuošaliausiu Lietuvos kaimų – Musteika kviečia susipažinti su senovine bitininkyste. Dzūkijos nacionaliniame parke išlikę apie 50 drevėtų, iš jų 16 paskelbtos gamtos paminklais. Siekiant išsaugoti ateities kartoms šio kadaise labai paplitusio verslo tradicijas, 2006 m. kaime buvo įkurtas senovinių kelminių avilių bitynas, o aplinkinių miškų drevėse apsigyveno bitės. Bityne, lydimi bitininko, pamatysite, kaip kelminiuose aviliuose prižiūrimos bitės, kaip tvarkomos medus, vaškas, daromi kilminiai aviliai, nedideli aviliai – vabikai, skirti bičių spiečiams vilioti, paragausite bitukų sunėsto medaus. Čia taip pat galėsite išbandyti ne vieną amataj.

Wild beekeeping exhibition

One of the most remote and secluded villages in Lithuania – Musteika invites you to get acquainted with ancient beekeeping. Dzūkija National Park has 50 tree hollows remaining, out of which 16 were decreed objects of natural heritage. To preserve the traditions of this formerly popular craft for the future generations in 2006, an old-fashioned tree trunk hive apiary was created, and in the neighboring forest hollows, bees settled in. Now, in this apiary, you can see how the bees are taken care of in the hives in the trunks, and how the honey and wax are handled. You can also see how traditional log hives and smaller hives called – vabikai, are used to lure swarms of bees.

Pažintinis takas „Žodis girios draugui“

Koordinatės: 54.351922, 24.840579
Užuperkasis, Varėnos rajonas

Pažintinis takas „Žodis girios draugui“ įrengtas Santakio miške. Maždaug vieną kilometrą besidriekiantis takas prasideda Užuperkasio kaime. Eidami šiuo Valkininkų miestelyje įrengtu pažintiniu taku, ne tik grožėsities mišku, bet ir susipažinsite su miško aplinka, augmenija, miškininkų darbais. Turistinį – pažintinį taką puošia įvairūs stendai, mažoji architektūra, dekoratyvinės tvorelės. Urėdijos ir Valkininkų stenduose paskaitysite apie šio krašto svarbiausias istorines datas, susipažinsite su legendomis apie Valkininkų pavadinimo kilmę. Nuo tako atsiveria ypač gražūs Merkio upės vingiai su vaizdingais, nuplautais smėlio krantais. Kelionė neprailgsta, nes bevaikščiojant reikia įminti nemažai mīslį, kuriuose užslėptos įvairios miškų paslaptyse.

A Word to the Forest's Friend: Educational Trail

The trail, which runs about one kilometer, begins in the village of Užuperkasis. Hike this trail to admire the gorgeous banks of the Merkys River and learn interesting facts about the forest, its plants and forester's work. The tourist trail is decorated with various stands, small architecture and decorative fences. On the stands of Forest Enterprise and Valkininkai you will read about the most important historical dates of this region, you will get acquainted with legends about the origin of Valkininkai name. The educational trail is also perfect for children as they will have an opportunity to test their wits in a number of riddles about the secrets of the forest.

Liškiavos bažnyčia

Koordinatės: 54.080471, 24.056996

Bažnyčios g. 7, Liškiava

Tel. +370 610 66 844

El. p. lkcc@liskiava.lt

www.liskiava.lt, www.liskiavosparapija.lt

Liškiavos bažnyčia yra XVII-XVIII a. architektūros paminklas ir puikus vėlyvojo baroko stiliaus statinys. 1990-1997 m. bažnyčioje vykusias restauravimo darbais atgaivintas originalus XVIII a. sukurtas interjero dekoras. Freskose vaizduojami garbūs Lietuvos ir Lenkijos didikai bei šventieji, kupolo skliaute – alegorinės figūros ir dominikonų globėjai. Bažnyčioje išlikę paminkliniai 1899 m. vargonai, pagaminti Varšuvoje, seni autentiški suolai su dominikonų intarsijomis bei XVIII - XIX a. sakralinės tematikos paveikslai. Šventoriuje stovi medinė varpinė. Bažnyčia nuo seno garsėja viename iš šoninių altorių esančiu stebuklingu dievo Motinos paveikslu (Budslavlio Marijos kopija), kuris yra tapytas ant drobės ir dengtas sidabro apkaustu.

The church of Liškiava

Liškiava church is the monument of the architecture of the 17th - 18th centuries and is a wonderful Baroque style building. During the restoration, which was carried out in 1990-1997, the original interior decor, created in 18th century, was revived. The frescoes depict the noblemen and saints of Lithuania and Poland, on the arch of the cupola - allegorical figures and patrons of Dominicans. The monumental organ, made in 1899, in Warsaw remained in the church. Old, authentic benches with Dominican tarsias and the sacred-themed paintings of the 18th - 19th centuries remained. The church has long been known for the Miraculous Image of the Mother of God, which is painted on canvas and

**LIETUVA
BE SLENKSČIŲ**

BESLENKSCIUL.T

Leidinį parengė:
Varėnos švietimo centro
Turizmo ir verslo informacijos skyrius
J. Basanavičiaus g. 9, Varėna
+370 310 31 330
turizmas@varena.lt
www.gamtosritmu.lt

Lietuvos žmonių su negalia sąjunga
Geliu g. 7, 01137 Vilnius
+370 5 269 1308
lzns@negalia.lt
www.negalia.lt
www.beslenksciul.t

Publication prepared by
Varena Tourism Information Centre
J. Basanavičiaus str. 9, Varėna
+370 310 31 330
turizmas@varena.lt
www.gamtosritmu.lt

**Lithuanian Association of
People with Disabilities**
Geliu str. 7, LT-01137 Vilnius
+370 526 91 308
lzns@negalia.lt
www.negalia.lt
www.beslenksciul.t

Projektą remia:

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA